

4. SOUČASNÉ PROBLÉMY A JEVY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY, ZEJMÉNA S OHLEDEM NA ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A PTAČÍ OBLASTI

Na území Olomouckého kraje, zahrnutém v posuzované koncepci, se z hlediska ochrany životního prostředí vyskytuje celá řada problémů. Nejvíce ovlivněné složky životního prostředí, stručný popis problémů a možnosti jejich řešení v intencích hodnocené koncepce je obsahem následujícího přehledu.

- **Kvalita ovzduší** – V Olomouckém kraji i nadále zůstává stálým problémem překračování limitních hodnot (LV) u suspendovaných částic velikostní frakce PM_{10} a u přízemního ozonu. Příčinou tohoto znečištění je silniční automobilová doprava (mobilní zdroje) ve všech větších městech Olomouckého kraje a sekundární prašnost.

Největší překročení bylo naměřeno (r.2004) u ročního průměru suspendovaných částic PM_{10} na stanici v Přerově ($41,9 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Dále došlo v tomtéž období k překročení LV u 24hodinového aritmetického průměru PM_{10} na stanicích v Přerově, Prostějově, Olomouci, Bělotíně a Dolních Studénkách, z toho nejvyšší hodnota byla naměřena na stanici v Přerově ($75,3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

Ve srovnání s rokem 2003 došlo v roce 2004 k nepatrnému snížení imisí PM_{10} (24 hodinový průměr) na stanicích v Přerově (z $84,3$ na $75,3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), v Prostějově (z $67,0$ na $58,8 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) a v Olomouci (z $75,7$ na $61,0 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

K nejpostiženějším lokalitám z hlediska překračování LV pro PM_{10} a ozon patří města Přerov, Olomouc, Prostějov a pro samotný ozon i Jeseník.

Z hlediska celkového hodnocení meziroční změny kvality ovzduší v Olomouckém kraji je situace stabilizována, neboť nedošlo k výraznějšímu navýšení imisí.

Mimo zásadní vliv dopravy na výše uvedený stav je kvalita ovzduší negativně ovlivněna rovněž existujícími stacionárními velkými zdroji znečištění (viz kapitola 2.5.) a množstvím lokálních topenišť v jednotlivých sídlech, využívajících tuhá paliva. Negativní vliv těchto emisí lze konstatovat i na územích systému NATURA 2000 (ptačí oblast Králický Sněžník). Na překračování ukazatele PM_{10} se podílí i větrná eroze zemědělských pozemků v okolí jednotlivých obcí.

Limitní imisní koncentrace, povolené pro vybrané znečišťující látky dle nař. vl. č. 597/2006 Sb. v platném znění jsou přítom následující:

Oxid dusičitý, NO ₂ ...	průměrná hodinová konc...200µg/m ³ a roční...	40 µg/m ³
Oxidy dusíku, NO _x ...	průměrná roční koncentrace.....	30 µg/m ³
Benzen.....	„ „ „	5 µg/m ³
Benzo(a)pyren.....	„ „ „	1 ng/m ³

Pro znečišťující látku PM₁₀ (prašnost) činí tento limit průměrné roční koncentrace 40 µg/m³ a limit průměrné denní koncentrace 50 µg/m³.

Řešení nepříznivé situace spočívá zejména v:

- Dokončení přechodu lokálních topenišť v obcích na ekologičtější způsoby vytápění (plynofikace, elektrifikace). Snaha naráží bohužel v poslední době na nepříznivý cenový vývoj u zemního plynu a elektřiny
- Odvedení části dopravy z center měst a obcí
- Vytváření ÚSES, pozemkové úpravy, výsadby a rekonstrukce stromořadí, zatravnování pozemků

- **Kvalita povrchových a podzemních vod** – je snižována (viz kapitola 2.1., tabulka 5) především vlivem difúzních zdrojů znečištění (průsaky ze zemědělských pozemků, hnojišť apod.). Významnou roli hrají rovněž bodové zdroje - vypouštění nečištěných odpadních vod v lokalitách, které dosud postrádají kanalizaci napojenou na ČOV.

Řešení nepříznivé situace spočívá zejména v následujícím:

- Důsledné respektování ustanovení §39 vodního zákona, vyhl. č. 450/2005 Sb. a nař.vl.č.103/2003 Sb. tak, aby nedocházelo k únikům závadných látek, agrochemikálií a přirozených hnojiv do podzemních či povrchových vod (minimalizace difúzního znečištění)
- Dobudování kanalizačních systémů napojených na mechanicko - biologickou ČOV (minimalizace bodového znečištění)

- **Půda a reliéf** - velkoplošně obhospodařované zemědělské pozemky jsou postiženy vodní i větrnou erozí. Konstatovat lze rovněž narušení půdního složení vlivem nadměrného používání agrochemikálií.

Řešení nepříznivé situace spočívá zejména v následujícím:

- Revitalizační opatření na regulovaných vodních tocích (zadržení vody v krajině) a zvýšení jejich ekologického potenciálu
- Vytváření ÚSES, pozemkové úpravy, výsadby a rekonstrukce stromořadí, zatravnění pozemků)

➤ **Staré zátěže** - jedná se vesměs o staré nepovolené a dnes nevyužívané skládky, kterým byly stanoveny zvláštní podmínky nebo které byly využívány bez povolení k ukládání odpadů po účinnosti zákona č. 238/1991 Sb., o odpadech. Z hlediska kvantitativního je možno tyto zátěže z převážné většiny hodnotit jako lokální.

Další skupinu starých ekologických zátěží představují objekty a areály bývalých průmyslových podniků. Tyto zátěže jsou sanovány na základě smluv s Fondem národního majetku ČR.

Problematické jsou zejména tyto lokality:

-Sigma Lutín, a. s. v konkurzu

- MORA MORAVIA, a. s. Hlubočky-Mariánské údolí a Šternberk

- bývalý areál ETA, a. s. Litovel

- VELAMOS, a. s. Sobotín a VELAMOS, a. s. Zlaté Hory v konkurzu

- UNEX, a. s. Uničov

-železniční stanice ČD DKV v lokalitách Olomouc, Hanušovice, Šumperk, Lipová lázně a další.

Na uvedených lokalitách probíhá průběžně sanace.

Řešení nepříznivé situace spočívá zejména v následujícím:

- Dokončení rekultivace starých skládek, včetně jejich odtěžení v nezbytných případech
- Dokončení sanace v postižených lokalitách, spočívající zejména v odstranění ropných uhlovodíků, event. chlorovaných uhlovodíků z vody a zeminy
- Prevence vzniku nových černých skládek, zejména osvětou obyvatel a průběžnou kontrolou ze strany orgánů státní správy, resp. samosprávy

➤ **Hluk** - zásadním zdrojem hluku v území je doprava, zejména silniční. Nejhorší situace je v tomto směru v místech průjezdu centrem obcí (Přerov, Litovel). Situace si vyžaduje celkovou změnu organizace dopravy ve vybraných obcích, v návaznosti na řešení dopravy na území kraje, jak je popsáno v hodnocené koncepci.

Řešení nepříznivé situace spočívá zejména v následujícím:

- Realizace citlivě do krajiny umístěných přeložek silnic (zejména druhé třídy) by mělo vést k snížení hlukové zátěže obyvatel v nejzatíženějších sídlech kraje.
- Další změny v organizaci dopravy dle územních plánů jednotlivých obcí, v návaznosti na řešení dopravy na území Olomouckého kraje dle hodnocené koncepce. U jednotlivých sídel se tak může jednat o přemístění parkovišť automobilů, změny zastávek autobusové dopravy apod.
- Pasivní ochrana ve smyslu stavby protihlukových stěn či aplikace individuálních protihlukových opatření, v souladu s existujícími Programy snižování znečištění ovzduší obcí a vytvářenou hlukovou mapou Olomouckého kraje

- **Příroda a krajina** – významnou část území kraje tvoří území CHKO a soustavy NATURA 2000 (viz část B tohoto Vyhodnocení vlivů). Základ kostry ekologické stability zde tvoří lesy, přirozená ramena vodních toků, rybníky, jezera a další. V odlesněných partiích je patrný negativní vliv scelování pozemků, chemizace, kanalizace, zatrubnění / regulace toků a velkoplošných odvodnění. Důsledkem je zrychlený odtok vody z území, eutrofizace, eroze a šíření ruderalní vegetace.

Řešení nepříznivé situace spočívá zejména v následujícím:

- Revitalizační opatření s cílem zadržení vody v krajině s event. návrhem pozemků, vhodných pro rozliv vody při povodních
- Přírodě blízké způsoby úpravy toků (meandrování, osázení břehů)
- Vegetační úpravy krajiny s cílem posílit celkovou ekologickou stabilitu území a zvýšit biodiverzitu v řešené oblasti
- Zvažování potřeby a detailů projektového řešení velkoplošných staveb v krajině (komunikace, vodní díla, lanovky, vedení vvn)

- **Vegetace v zastavěném území** - u vyhrazené zeleně v jednotlivých obcích posuzovaného území lze na místní úrovni konstatovat její rozdílnou úroveň. Zejména u oplocených ploch výrobních a skladovacích zařízení, event. u ploch pro sport a rekreaci bývá úroveň péče o tuto zeleň a následně její vzhled nedostatečný. Rovněž u veřejně přístupné zeleně je úroveň rozdílná. S nekvalitní výsadbou a následnou údržbou se můžeme setkat zejména u panelových sídlišť, ale i jinde (Litovel, Olomouc, Přerov).

Řešení nepříznivé situace spočívá zejména v následujícím:

- Vegetační úpravy v zastavěných územích s cílem zkvalitnění obytného prostředí
- Průběžná údržba stávající vegetace, event. její náhrada za vhodné druhy dřevin